

Raadsvoorstel

Datum raadsvergadering : 05-11-2020

Onderwerp : Programmabegroting 2021 – 2024: 'Doorpakken!'

Voorgestelde beslissing

- 1 De programmabegroting 2021 'Doorpakken!' vaststellen;
- 2 Om uitvoering te geven aan de ingezette lijn conform de voorjaarsnota en de motie 'versnellingsimpuls', de beleidsuitgangspunten en begrotingsdoctrine te wijzigen door:
 - a. te gaan sturen op een ruim voldoende weerstandspositie met een ratio van minimaal 2.
 - b. de afbouw van de schuldenlast tot € 110 mln los te laten.
 - c. het eigen vermogen op te bouwen tot € 29 mln los te laten.
- 3 De meerjarenraming 2022-2024 voor kennisgeving aannemen.

Aanleiding

Jaarlijks besluit de raad over de programmabegroting. In de programmabegroting stelt de raad de inhoudelijke en financiële kaders voor het komende jaar.

Deze programmabegroting heeft de titel 'Doorpakken!'. We pakken door op verschillende fronten, ondanks – of misschien wel dankzij- de bijzondere tijd waar we nu in verkeren.

Doorpakken op brede welvaart

We bevinden ons in een bijzonder tijdperk waarin er veel verandert in een hoog tempo. Deze ontwikkelingen geven ons de kans om ook in onze gemeente keuzes te maken; vanuit kansen te denken en afwegingen te maken vanuit de brede welvaart met al haar dimensies en niet vanuit één perspectief. Zodat we zo goed mogelijk uit deze crisis komen en toegroeien naar een duurzaam en toekomstbestendig model. De elf dimensies van de brede welvaart illustreren naar ons idee de belangrijke waarden in onze samenleving op een duidelijke manier en maken zichtbaar hoe onze opgaven en programma's met elkaar samenhangen.

In de voorjaarsnota hebben we hier een aanzet toe gegeven en in de begroting verder uitgewerkt. De programmaplannen in de begroting zijn dan ook meer beschreven vanuit de brede welvaart en maatschappelijk effect. Waarbij we er nog niet zijn: het is 'work in progress'. Samen zoeken we naar een goede manier om hier richting, sturing en verantwoording aan te geven.

Doorpakken op vertrouwen

Met elkaar hebben we de kracht gevonden om opbouwend te blijven en vooruit te kijken. De onzekerheden hebben veel vertrouwen gevraagd. Niet alleen vertrouwen in ons eigen kunnen maar ook in het eigen kunnen van onze inwoners, organisaties, bedrijven en de raad.

Bij de behandeling van de voorjaarsnota is door de raad constructief debat gevoerd over de ingezette lijn. Zij heeft vervolgens haar vertrouwen uitgesproken in deze lijn om vanuit brede welvaart, juist nu, kansen te pakken en impulsen te geven. Dit is door de raad tevens bevestigd met de motie 'versnellingsimpuls', om extra middelen ter beschikking te stellen om de uitvoering het coalitieprogramma en een viertal moties versneld uit te voeren. Tijdens de bespreking van deze motie is afgesproken om niet op voorhand extra middelen in de begroting op te nemen. Er zijn nog een aantal ontwikkelingen waar nu volop aan gewerkt wordt, maar waar nog geen concrete visie of plannen voor gereed zijn.

Zoals bijvoorbeeld het impulsprogramma economie en wonen, aanvalsplan B, de Oude IJsselzone en de verdere ontwikkeling van toerisme en plattelandontwikkeling. Als deze plannen concreter worden, of er is aantoonbaar meer nodig op zaken die nu reeds in de begroting zijn opgenomen, kunnen we op dat moment de benodigde middelen alloceren en hiertoe bijvoorbeeld een fonds vormen. Hierover gaan we – zoals afgesproken – met de raad in gesprek.

Doorpakken op financiën

In de afgelopen jaren hebben we met name in het sociaal domein een vernieuwende aanpak ontwikkeld. Vanuit de overtuiging dat we het beter én goedkoper zouden kunnen doen. Het is mooi om te kunnen melden dat we het tekort van ruim € 4 mln over 2019 hebben kunnen terugdringen tot een kleine € 300.000. Tegelijkertijd waren er veel factoren en ontwikkelingen die we niet goed konden voorzien en overzien. We hebben al gaandeweg vergaande beslissingen moeten nemen waarbij het uittreden uit Laborijn op vele fronten het meest ingrijpend was.

Maar niet alleen op het sociaal domein zijn we bezig met vernieuwing; deze nieuwe manier van denken en aanpak zien we ook terug in de insteek van onze voorjaarsnota. Vanuit brede welvaart; integraal, afgewogen keuzes maken en kansen pakken. De ontwikkeling van onze nieuwe visies op bijvoorbeeld landschap, groen, economie en wonen gaan we zo goed mogelijk op deze manier aanvliegen.

En we zetten een aantal impulsen in gang of zetten deze door; de komende vier jaar besteden we in totaal circa € 4 mln aan onder andere de uitvoering visie op landschap, vergroening, het versterken van toerisme en vitaal platteland. En we gaan (verder) investeren in onder andere de ontwikkeling van de derde fase van bedrijventerrein Hofskamp Oost (Het Varssevelds Industriepark (Het VIP), revitalisering van bestaande bedrijventerreinen en voor de opstart van het impulsprogramma economie en wonen.

Wij zijn er trots op een meerjarig sluitende programmabegroting 2021- 2024 aan te bieden. Een begroting met jaarlijks een positief resultaat. En een begroting met een stevig weerstandsratio (4.1) en een beperkte stijging van de woonlasten (circa 2,7%).

Wat wordt met beslissing bereikt

Met de vaststellen van de programmabegroting 2021 "Doorpakken!", autoriseert de raad het aangaan van verplichtingen door het college van B en W binnen de door de raad gestelde inhoudelijke en financiële kaders.

Argumenten om in te stemmen met voorgestelde beslissing(en)

1.1 Het vaststellen van de programmabegroting is een bevoegdheid van de raad. De programmabegroting 2021 geeft invulling aan het coalitieprogramma en de voorjaarsnota.

De voorjaarsnota 2021 met de benoemde ontwikkelingen, het coalitieprogramma, de begrotingsdoctrine en de meicirculaire 2020 vormen de basis voor deze programmabegroting. Daarnaast hebben wij in de programmabegroting actuele ontwikkelingen verwerkt.

1.2 De begroting voldoet aan de eisen van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Met deze begroting kunnen de maatschappelijk relevante opgaven worden gerealiseerd op basis van een structureel sluitende begroting met behoud van een voldoende financiële positie.

2.1. *Het spaarbedrag wordt ingezet om de begroting structureel sluitend te houden. Dit betekent dat we het eigen vermogen in de komende jaren beperkt opbouwen.*

Vanwege de onzekerheden in met name het sociaal domein en de grilligheid van het Rijk, hadden we in de begroting een buffer (spaarbedrag) opgenomen.

Bijkomend voordeel was dat we met deze buffer ook ons eigen vermogen konden versterken en daarmee onze weerstandsvermogen nog beter konden maken om eventuele eenmalige tegenvallers op te kunnen vangen.

Door de vernieuwende aanpak in het sociaal domein lijkt het erop dat we inmiddels voorop lopen ten opzichte van andere gemeenten. In tegenstelling tot veel andere gemeenten, houden we onze uitgaven in het sociaal domein daardoor binnen de daarvoor vastgestelde budgetten (hekjes).

Mede door de impulsen die we geven in de exploitatie en extra investeringen, is het echter niet mogelijk om het spaarbedrag ten volle in stand te houden. Dit is een lijn die we in onze begroting 2020 al zagen aankomen en ook hebben verwoord bij de daarin opgenomen uitgangspunten. Met de voorjaarsnota is de lijn om juist nu kansen te pakken en impulsen te geven bevestigd.

Dat betekent dat we ons eigen vermogen op basis van deze begroting niet verder versterken en bij een vrijwel neutraal resultaat onze algemene reserve dus stabiliseren op het huidige niveau van € 20 miljoen. Een niveau wat fors hoger ligt dan met de begroting 2019 en 2020 werd geprognosticeerd – toen de financiële risico's van het sociaal domein nog een fors beslag op de reserve zouden leggen.

Bij de voorjaarsnota is door de raad een motie 'versnellingsimpuls' besproken om extra middelen ter beschikking te stellen om de uitvoering van het coalitieakkoord en een viertal moties versneld uit te voeren.

Overeenkomstig hetgeen is afgesproken bij de behandeling van deze motie is deze motie nu niet verwerkt in de begroting. Er zijn een aantal ontwikkelingen die nog in een beginstadium zijn. Zodra de plannen concreet zijn, komen we bij de raad terug met (indien nodig) het verzoek om de begroting hiervoor aan te passen en via het rekeningresultaat een beroep te doen op de algemene reserve.

Daarbij is dus een flexibel beleid nodig met betrekking tot vermogen en leningenportefeuille om actie in te kunnen gaan op nieuwe ontwikkelingen en daarvoor een beroep te willen doen op de algemene reserve en daarvoor dan ook geld te kunnen lenen.

Een financieel beleid om een versterking of evt. stabilisatie van het eigen vermogen te realiseren en/of om te streven tot afbouw van de leningenportefeuille belemmeren deze flexibiliteit. Vandaar het voorstel om het financieel beleid en onze begrotingsdoctrine op deze punten aan te passen.

3.1. *De cijfers van het meerjarenperspectief geven een zo goed mogelijk beeld van de begrotingsjaren 2021-2023.*

De cijfers zijn gebaseerd op de huidige inzichten en onze voorstellen. Het perspectief is meerjarig sluitend.

Kanttekeningen

1.1 *De septembercirculaire 2020 is nog niet verwerkt in de programmabegroting*

Conform de begrotingsdoctrine, is de meicirculaire 2020 leidend voor de programmabegroting 2021. De septembercirculaire kan voor 2021 wijzigingen met zich mee brengen. Nadat de septembercirculaire is uitgebracht, zullen wij u over de effecten hiervan informeren. Deze effecten worden vervolgens meegenomen in de bestuursrapportages van 2021.

1.2 De effecten van de corona-crisis zijn nog niet verwerkt in de programmabegroting.

De gevolgen van de corona-crisis zijn nog niet duidelijk. Met regelmaat houden we de stand van zaken bij en houden we vinger aan de pols. Hierover wordt de raad ook geïnformeerd. Op dit moment zijn er nog geen concrete financiële effecten te voorzien. Dit zal op langere termijn duidelijker worden en mede afhankelijk zijn van de ontwikkelingen in het gemeentefonds. Op het moment dat er financiële effecten te verwachten zijn, informeren wij u hierover. De effecten worden vervolgens meegenomen in de bestuursrapportages van 2021.

2.1 Dotatie aan algemene reserve is lager dan in vorig jaar de meerjarenraming 2021 – 2023 voorzien, met name door het wegvallen van het spaarbedrag.

In lijn met de voorjaarsnota, hebben we het spaarbedrag grotendeels ingezet om impulsen te kunnen geven.

Daarnaast hebben we met de ontwikkeling van de algemene reserve rekening gehouden met de uittredingskosten van Laborijn voor een bedrag van € 4 miljoen. De verwerking hiervan zal met de jaarrekening van 2020 definitief worden bepaald. Om voor de begroting 2021 een zuiver beeld te geven van ons weerstandsvermogen en algemene reserve, hebben we vooruitlopend hierop de te verwachten uittredingskosten al verwerkt.

Kosten, baten, dekking

Meerjarenraming 2021- 2024	2021	2022	2023	2024
Structureel resultaat programmabegroting 2021-2024	0	0	0	0
Totaal structurele autonome ontwikkelingen	1.398	1.280	670	1.070
Totaal structurele beleidsmatige ontwikkelingen	-124	-818	50	17
Subtotaal structureel resultaat autonome	1.274	462	720	1.087
Incidenteel resultaat programmabegroting 2021-2024	0	0	0	0
Totaal incidentele autonome ontwikkelingen	-388	3	0	4
Totaal incidentele beleidsmatige ontwikkelingen	-629	-340	-250	-238
Subtotaal incidenteel resultaat autonome	-1.017	-337	-250	-234
Totaal resultaat meerjarenraming	257	125	470	853

Uitvoering

Planning

- **Donderdag 15 oktober:** Technische vragenronde begroting en berap
- **Maandag 2 november:** 1^e termijn raadsvergadering/Algemene beschouwingen
- **Donderdag 5 november:** 2^e termijn raadsvergadering

Communicatie/participatie

Presentatie begroting aan pers: 1 oktober 2020

Bijlagen

1. Programmabegroting 2021 – 2024 'Doorpakken!'

Burgemeester en wethouders,

M.J.F. Verstappen

O.E.T. van Dijk

Secretaris

Burgemeester

Raadsvergadering d.d.

- conform voorstel
- zonder hoofdelijke stemming
- met algemene stemmen
- stemmen voor stemmen tegen
- aangenomen
- aangenomen met amendement
- aangehouden
- verworpen
- ter vergadering uitgereikt bij agendapunt
- in handen B&W gesteld
- opmerkingen/toezeggingen:
-